

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
**SAVUNMA SANAYİİ
BAŞKANLIĞI**

**ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ VE İHRACAT
STRATEJİSİ
2024-2028**

Cumhuriyetimizin 100. yaşını gururla kutladığımız bu dönemde ne yazık ki dünya barışı, topyekûn savaşlar, bölgesel çatışmalar, kanlı terör eylemleri ve kitlesel sığınmacı akınları gibi olumsuz gelişmelerle ciddi bir tehdit altındadır. Söz konusu koşullarda etkili bir dış politika yürütmek ise; siyasal, ekonomik, askerî ve teknolojik ilişkilerin tam da kesişim noktasındaki “savunma sanayii” alanında yetkin olmaktan geçiyor.

Türkiye’nin güçlü ve bağımsız bir savunma sanayiine sahip olması, küresel barışın sağlanması ve bölgesel istikrarın korunmasının başlıca teminatıdır. Bu bağlamda yerli ve millî savunma sanayimiz, sadece ulusal egemenliğimizi ve yurdumuzun güvenliğini sağlamakla kalmayan, aynı zamanda uluslararası ilişkilerde elimizi güçlendiren kritik bir kuvvet çarpanı konumundadır.

Böylesine yaşamsal bir işlevi bulunan savunma sanayiimizin sürdürülebilirliği, sektörümüzün ve ürünlerimizin rekabetçiliği, teknolojik altyapımızın geliştirilmesi ve nitelikli insan kaynağımızın korunması için ise uluslararası işbirliği ve ihracat büyük önem taşıyor.

*Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın himayelerinde, Savunma Sanayii Başkanlığımızın liderliği ve sektörümüzün özverili çabaları sayesinde savunma ve havacılık ihracatında bugün geldiğimiz nokta hepimiz için gurur vericidir: 2023 yılı itibariyle ihracatımız rekor bir artışla 5,54 Milyar Dolara, dünya üzerinde işbirliği gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 185’e ulaşmıştır. Hedefimiz 2028 yılında Savunma ve Havacılık İhracatımızı **11 Milyar Dolara** çıkartarak Türkiye’yi dünyadaki en fazla ihracat yapan **ilk 10 ülke** arasına sokmak ve böylece ülkemiz ekonomisine olan katkımızı daha da arttırmaktır.*

Bu hedeflere ulaşabilmemiz için; sektörümüzün ihracat kapasitesini geliştirerek uluslararası işbirliklerimizi güçlendirmeye, küresel tedarik zincirlerinde daha fazla yer almaya, yüksek teknoloji içeren sivil alanlara da çözüm üretmeye yönelik, iddialı ve yenilikçi stratejiler uygulamamız gerekiyor.

2024-2028 Uluslararası İşbirliği ve İhracat Stratejisi işte bu öngörü ve kararlılıkla hazırlanmış, sektördeki tüm paydaşların katkılarıyla son halini almış bir vizyon belgesi ve eylem planıdır.

Uluslararası İşbirliği ve İhracatı Strateji’nin hazırlanmasında emeği geçen değerli çalışma arkadaşlarıma ve katkı veren tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyor, sektörümüz ve ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Haluk Görgün
BAŞKAN

ÜST POLİTİKA BELGELERİ

T.C. Cumhurbaşkanlığı 12. Kalkınma Planı (2024 – 2028)

Madde 521: Savunma sanayii ihracatı artırılacak, uluslararası işbirliği güçlendirilecek, yüksek teknolojlili alanlarda yetenek kazanımı ve kullanımı çerçevesinde sivil pazarla etkileşimi desteklenerek ülkemizin sanayileşme hedefleri ve dış ticaret dengesi ile sektörün sürdürülebilirliğine katkı sağlanacaktır.

Madde 521.1: Türk savunma sanayiini küresel ölçekte rekabetçi bir konuma ulaştırmak amacıyla çalışmalar yürütülecektir.

2028 Yılı Savunma ve Havacılık İhracatı hedefi: 11 Milyar Dolar.

SSB Stratejik Planı (2024 – 2028)

Stratejik Amaç 1: Sektörel Gelişimde Rekabetçiliği ve Sürdürülebilirliği Sağlamak

Hedef 1.1 İhracatı arttırmaya yönelik stratejiler geliştirilecek ve tedbirler alınacaktır.

Hedef 1.2 Savunma sanayii ihracatına yönelik çok paydaşlı mekanizmalar geliştirilecektir.

SAVUNMA VE HAVACILIK İHRACATINDA GENEL GÖRÜNÜM

2023 yılı sonu itibariyle ülkelerin yıllık savunma harcamasının **2,24 Trilyon ABD Doları**'na ulaştığı, bunun **1 Trilyon Doları**'nın ise ekipman tedarikine ayrıldığı görülmektedir. En yüksek savunma harcaması yapan ülkeler listesinde Türkiye, yaklaşık **16 Milyar Dolar** ile **23.** sıradadır.

2023 yılında dünyada gerçekleşen silah ihracatı ise 592 Milyar Dolar düzeyini bulmuştur. 2019-2023 yıllarında en fazla ihracat yapan ülkeler ve aldıkları payların yüzdesi aşağıda belirtilmiştir:

SIRA	ÜLKE	% PAY
1	ABD	42
2	Fransa	11
3	Rusya	11
4	Çin	5,8
5	Almanya	5,6
6	İtalya	4,3
7	İngiltere	3,7
8	İspanya	2,7
9	İsrail	2,4
10	Güney Kore	2,0

SIRA	ÜLKE	% PAY
11	Türkiye	1,6
12	Hollanda	1,2
13	İsveç	0,8
14	Polonya	0,7
15	Kanada	0,6
16	Avustralya	0,6
17	İsviçre	0,5
18	Ukrayna	0,4
19	Norveç	0,4
20	BAE	0,3

TÜRK SAVUNMA VE HAVACILIK İHRACATI

Türk Savunma ve Havacılık Sanayii, 2023 yılında toplam **5,54 Milyar Dolar** ihracat gelirine ulaşmıştır. Son dönemde özellikle insansız hava araçları, füze sistemleri, mühimmatlar, kara araçları ve hava taşıtı yapısal parçaları alanlarında ihracat başarıları elde edilmiş, toplam 185 ülke ile işbirliği gerçekleştirilmiştir.

Bu verilerle Türkiye, küresel silah ihracatından % 1,6 oranında pay almakta olup, en yüksek ihracat yapan ülkeler listesinde halen 11. sıradadır.

SSB ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ DAİRE BAŞKANLIĞI FAALİYETLERİ

15.07.2018 tarih ve 7 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 7.1. Maddesinin (ğ) fıkrası uyarınca, “savunma sanayii ürünleri ihracatını koordine etme görevi” Savunma Sanayii Başkanlığı'na verilmiştir.

Bu görev doğrultusunda, savunma ve havacılık ihracatının geliştirilmesi amacıyla SSB Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı (UİDB) tarafından aşağıdaki faaliyetler yürütülmektedir:

- ✓ Yabancı devletlerle Savunma Sanayii İşbirliği (SSİ) anlaşmaları imzalanması ve SSİ toplantıları düzenlenmesi,
- ✓ Türk sanayii ile yabancı makamları buluşturan endüstri günleri tertiplenmesi,
- ✓ Belirlenen uluslararası fuarlara millî katılımın organize edilmesi,
- ✓ Ülkemizi ziyaret eden yabancı heyetlerin ağırlanması, sektörle görüştürülmesi,
- ✓ Firmalarımızın yabancı ülke makamlarını ziyaretlerine destek verilmesi,
- ✓ Yurt dışından gelen ihale duyuruları ve tedarik taleplerinin ilgili firmalar ile paylaşılması,
- ✓ Yerel temsilciler, iş geliştirmenin muhatabı olacak yurt dışı kurum / kuruluşlar ve bunların karar vericileri hakkında sektöre güncel bilgi sağlanması,
- ✓ Firmalarımıza, SSB ile yapılan önceki işler göz önüne alınarak referans mektubu sağlanması,
- ✓ Sektör temsilcileriyle düzenli aralıklarla ihracat değerlendirme toplantıları düzenlenmesi,
- ✓ Büyük danışmanlık şirketlerinin veya araştırma kurumlarının sektör raporlarına ve analizlerine erişim konusunda sektöre destek verilmesi.

Halen UİDB tarafından 130 ülke için raporlama yapılmakta, 70 ülkede devam etmekte olan 500'ün üzerinde işbirliği konusu takip edilmektedir.

ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ VE İHRACAT STRATEJİSİ

Savunma ve Havacılık İhracat Stratejisini belirleme süreci, ilgili paydaşların da katkı sağladığı, ortak aklı temel alan bir gelecek tasarımı çalışmasıyla hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, 16-18 Şubat 2024 tarihlerinde Antalya’da gerçekleştirilen **Savunma ve Havacılıkta Küresel Stratejiler Konferansı** bünyesinde, stratejik eylem önerilerinin tartışıldığı bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu çalıştayda, savunma ve havacılık sektöründeki 81 kurum ve kuruluştan, farklı görev ve deneyimlere sahip toplam 206 temsilcinin yer aldığı 34 yuvarlak masa grubu oluşturulmuştur. Bu gruplarda 1.000’den fazla bireysel öneri geliştirilmiş ve bu önerilerden 224 adedi grup ortak önerisi olarak belirlenmiştir. Gündeme gelen tüm ortak öneriler analiz edilerek birleştirilmiş ve SSB Stratejik Planı’na uygun olarak aşağıdaki stratejik amaçlar, hedefler ve performans göstergeleri (PG) türetilmiştir:

STRATEJİK AMAÇ 1: KAMU VE ÖZEL SEKTÖRDE İHRACAT ODAKLI DÖNÜŞÜM

Hedef 1.1: Savunma Sanayii Başkanlığı’nın uluslararası işbirliği ve ihracatla ilgili teşkilatı güçlendirilecektir.

PG-1: 2024 yılı sonuna kadar, SSB Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı’nın insan kaynağı % 50 oranında, 2025 yılı sonuna kadar % 100 oranında arttırılacaktır.

PG- 2: 2024 yılı sonuna kadar, Savunma Sanayii Müşaviri kadrosu sayısı 15’e çıkartılacak ve tüm atamalar gerçekleştirilecektir.

PG-3: 2024 yılı sonuna kadar, Türkiye’nin NATO Daimi Temsilciliği’nde bir SSB ofisi açılacak ve Savunma Sanayii Müşavirleri görevlendirilecektir.

Hedef 1.2: Yurtdışı pazarlama ve ihracat faaliyetlerine yönlendirilen kaynaklar güçlendirilecektir.

PG-1: 2024 yılı sonuna kadar, Savunma Sanayii Akademi bünyesinde yurtdışı pazarlama ve ihracata yönelik bir program açılacak ve sektöre eğitim verilmeye başlanacaktır.

PG-2: 2025 yılı sonuna kadar, ilgili kamu kurumlarının yurtdışı pazarlama ve ihracata yönelik olarak sektöre sağladığı malî destek ve teşviklerin % 50 oranında arttırılması sağlanacaktır.

PG-3: 2025 yılından itibaren, millî katılımlı fuarlara TSK ve diğer kullanıcı makam temsilcileri de dâhil edilerek, ürünlerin tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde kullanıcıların sektöre daha etkin destek vermesi sağlanacaktır.

PG-4: 2024 yılı sonuna kadar, SSB İhracat Bilgi Yönetim Sistemi devreye girecek ve 2025 yılı sonuna kadar tüm işlevleriyle kullanıma açılacaktır.

PG-5: 2025 yılından itibaren, her yılın ilk çeyreğinde SSB ile Savunma ve Havacılık Sanayii İhracatçıları Birliği (SSİ) tarafından bölgesel pazar analizleri gerçekleştirilecek ve sektörle paylaşılacaktır.

Hedef 1.3: Alt yüklenici ve KOBİ'lerin ihracata katılımı etkinleştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.

PG-1: 2024 yılı sonuna kadar, SSB bünyesinde alt yüklenici ve KOBİ'lere özel bir çalışma grubu kurulacak ve söz konusu firmalara yönelik ihracatı geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

PG-2: 2025 yılından itibaren, her yıl alt yüklenici / KOBİ kategorilerinde de ihracat ödülleri verilecektir.

STRATEJİK AMAÇ 2: YENİLİKÇİ ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ VE İHRACAT MODELLERİ

Hedef 2.1: SSB tarafından Devletten Devlete Askerî Satış (DEDAS) yöntemi hayata geçirilecektir.

PG-1: 2024 yılı sonuna kadar, DEDAS modeline yönelik hukuksal ve yapısal düzenlemeler tamamlanacaktır.

PG-2: 2024 yılı sonuna kadar 1 adet, 2025 yılında 3 adet DEDAS projesi başlatılacaktır.

Hedef 2.2: Dost ve müttefik ülkelerle çok uluslu konsorsiyum projeleri yürütülecektir.

PG-1: 2024 yılı sonuna kadar, 1 adet çok uluslu konsorsiyum projesi başlatılacaktır.

Hedef 2.3: Çift kullanımlı ürünlerin sivil pazarlara ihracatı geliştirilecektir.

PG-1: 2028 yılı sonuna kadar, sektörün sivil pazarlara ihracatı % 50 oranında arttırılacaktır.

Hedef 2.4: Türk firmalarının küresel tedarik zincirlerinde daha etkin yer almasının sağlanması için büyük yabancı firmalar nezdinde tanıtım ve işbirliği geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

PG-1: 2024 yılından itibaren her yıl, SSB liderliğinde ve SSI koordinasyonunda büyük yabancı firmalara en az 1 adet sektör tanıtım gezisi (roadshow) düzenlenecektir.

Hedef 2.5: Yurtdışı ihalelerde Türk firmaları arası yıkıcı rekabet önlenecektir.

PG-1: 2024 yılından itibaren, aynı yurtdışı ihaleye katılan Türk firmaları arasında SSB tarafından eşgüdüm sağlanacak ve alternatif modeller oluşturulacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 3: İHRACATIN DESTEKLENMESİNE YÖNELİK YENİ FİNANSMAN MODELLERİ

Hedef 3.1: Bütçesi sınırlı müşteri ülkelere devletten devlete yeni kredi imkânları oluşturulacaktır.

PG-1: 2025 yılı sonuna kadar, ihracat kredi mekanizmasının kurulmasına yönelik düzenlemeler tamamlanacak ve 1 adet ihracat kredisi projesi gerçekleştirilecektir.

Hedef 3.2: Sektörün ihracat altyapısının geliştirilmesi ve rekabetçiliğinin arttırılması amacıyla, alt yüklenici ve KOBİ'ler öncelikli olmak üzere, firmalara uygun koşullarda kredi desteği sağlanacaktır.

PG-1: 2024 yılı sonuna kadar, SSB bünyesinde savunma ve havacılık ihracatını desteklemek üzere bir fon kaynağı oluşturulacaktır.

PG-2: 2025 yılından itibaren, her yıl 5 adet firmaya "ihracatı geliştirme kredi desteği" sağlanacaktır.

PG-3: 2025 yılından itibaren, her yıl 5 adet firmaya, ihracat kısıtlamalarına tabi yabancı kaynaklı alt sistemlerin yurtiçinde geliştirilmesine yönelik "ürün geliştirme kredi desteği" sağlanacaktır.

SONUÇ

2028 yılında Savunma ve Havacılık İhracatımızı **11 Milyar Dolara** çıkartmak ve Türkiye'yi dünya üzerinde en fazla ihracat yapan **ilk 10 ülke** arasına sokmak hedeflerine ulaşılmasında, yukarıda belirtilen stratejik hedeflerin zamanında ve etkin olarak hayata geçirilmesi belirleyici olacaktır.

Bu doğrultuda tüm paydaşların 2024-2028 Uluslararası İşbirliği ve İhracat Stratejisi'ni sahiplenmeleri ve desteklemeleri önem taşımaktadır.

SSB Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı